

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

B. K. BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2014/14189
Karar Tarihi : 25/10/2017

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Rıdvan GÜLEÇ
Raportör : Şermin BİRTANE
Başvurucu : B. K.
Vekili : Av. Hilal ÇALKIN

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, hatalı tedavi uygulanması nedeniyle maddi ve manevi varlığın korunması ve geliştirilmesi hakkının; operasyonu gerçekleştiren doktor aleyhine açılan tazminat davasında duruşmaların gizli yapılması yönündeki talebin reddi nedeniyle özel hayatın gizliliği hakkının ve davanın makul sürede sonuçlandırılmaması nedenleriyle adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddialarına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru 27/8/2014 tarihinde yapılmıştır.
3. Başvuru, başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesinden sonra Komisyona sunulmuştur.
4. Komisyonca başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.
5. Bölüm Başkanı tarafından başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.
6. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlık, görüş sunmamıştır.

III. OLAY VE OLGULAR

7. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle olaylar özetle şöyledir:
8. Başvurucu 17/4/2009 tarihinde meme küçültme operasyonu geçirmiştir.

9. Başvurucu; bu operasyon neticesinde sağ memesini ve meme ucunu yitirdiğini, sol memesinin biçimsiz hâl aldığını, bu durumun oluşmasında operasyonu gerçekleştiren doktorun kusurunun bulunduğunu ileri sürerek ilgili doktor hakkında İzmir Cumhuriyet Başsavcılığına suç duyurusunda bulunmuştur.

A. Ceza Davasına İlişkin Süreç

10. Doktor hakkında İzmir 7. Sulh Ceza Mahkemesinde kamu davası açılmıştır. Mahkemece Adli Tıp Kurumundan bilirkişi raporu alınmıştır. Adli Tıp Kurumu 3. Adli Tıp İhtisas Kurulunun 1/8/2012 tarihli raporunda; başvuru ameliyat nedeniyle hayati tehlike geçirmediği, yaralanmanın basit tıbbi müdahale ile giderilemeyeceği, uzuv zaafi veya uzuv tatilinin söz konusu olmadığı belirtilmiştir. Raporla ayrıca ameliyat sonrası gelişen kısmi doku nekrozu ve yara açılmasının bu tür plastik cerrahi ameliyatlarda komplikasyon olarak kabul edilebileceği, kişinin mevcut durumunun daha iyi hâle getirilebilmesi için rekonstrüktif müdahalelerin gerektiği, ameliyat sırasında tıbbi uygulama hatasına dair deliller olmasa da meydana gelen sonucun kabul edilebilir olmadığı ifade edilmiştir.

11. İzmir 7. Sulh Ceza Mahkemesinin 14/1/2013 tarihli kararıyla sanık doktorun beraatine hükmedilmiştir.

12. Başvurucunun temyizi üzerine karar; Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 29/5/2014 tarihli ilamıyla, sanığın tıbbi açıdan kusurlu olup olmadığını, meydana gelen sonuç ile tıbbi müdahale arasında illiyet bağı bulunup bulunmadığının kuşkuya yer vermeyecek şekilde saptanması için Yüksek Sağlık Şurasından rapor alınması gerektiği gerekçesiyle bozulmuştur.

13. Bireysel başvuru dilekçesinde dosyanın temyiz incelemesi nedeniyle Yargıtayda derdest durumda olduğu ifade edilmişse de Yargıtayın bozma kararı üzerine dosyanın yerel mahkemeye gönderildiği anlaşılmıştır. Dosya, İzmir 7. Sulh Ceza Mahkemesinin kapatılmış olması nedeniyle İzmir 28. Asliye Ceza Mahkemesinin 2014/372 sayılı esasına kaydedilmiştir.

14. Mahkeme tarafından Sağlık Bakanlığı Yüksek Sağlık Şura Başkanlığından bilirkişi raporu alınmıştır. Yüksek Sağlık Şura Başkanlığının 17/4/2015 tarihli raporunda, estetik olarak uygulanan meme küçültme ameliyatında meydana gelen deformasyonun komplikasyon olduğu ve komplikasyon yönetiminin yerinde olduğu belirtilmiştir. Raporla; tıp terminolojisi yönünden, komplikasyonun hastanın ya da doktorun elinde olmadan gelişen, istenmeyen, öngörülebilir fakat önlenemeyen gelişmeler anlamına geldiği, dolayısıyla hekimin eylemi ile meydana gelen olay arasında illiyet bağı kurulamayacağından ameliyatı gerçekleştiren doktora tıbbi kusur atfedilemeyeceği ifade edilmiştir. Bununla birlikte raporda, hasta dosyasında operasyon öncesinde hastanın bilgilendirilmesine dair onam belgesinin bulunmamasının önemli bir eksiklik olduğu bildirilmiştir.

15. İzmir 28. Asliye Ceza Mahkemesinin 13/7/2015 tarihli kararıyla, meydana gelen deformasyonun tıbbi komplikasyondan kaynaklandığı, hekime tıbbi kusur atfedilemeyeceği gerekçesiyle sanığın beraatine karar verilmiştir.

16. Anılan karar, Yargıtay 12. Ceza Dairesinin 31/1/2017 tarihli kararıyla bozulmuştur. Yargıtay bozma ilamında, ameliyatı yapan doktor sanığın başvuru ikinci kez meme ameliyatı olacağını bilmesine rağmen önceki ameliyata dair belgeleri getirtmediği ve ameliyatın riskleri hakkında başvuru bilgilerini bilgilendirmediği, bu nedenle kusurlu olduğu, 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 252. maddesinin

ikinci fıkrası uyarınca mahkûmiyetine karar verilmesi gerekirken beraatine karar verilmesinin kanuna aykırı olduğu gerekçesine yer verilmiştir.

17. Bozma kararı üzerine dosya, İzmir 28. Asliye Ceza Mahkemesinin 2017/236 sayılı esasına kaydedilmiş olup yerel mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

B. Tazminat Davasına İlişkin Sürec

18. Başvurucu aynı zamanda maddi ve manevi zararlarının giderilmesi için söz konusu doktor aleyhine 19/7/2010 tarihinde İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açmıştır. Dava dilekçesinde özel hayata saygı hakkının ihlalini teşkil edebilecek fotoğraflar gibi bilgi ve belgeler hakkında gizlilik kararı verilmesi talep edilmiştir.

19. İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/347 Esas sayısına kaydedilen dosyanın 26/10/2010 tarihli tensip duruşmasında başvurusunun "*gizlilik talebi ile ilgili karar verilmesine yer olmadığına*" karar verilmiştir.

20. İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 26/4/2012 tarihli duruşmasında, İzmir 7. Sulh Ceza Mahkemesinde görülmekte olan ceza davası sonucunda verilecek kararın beklenmesine karar verilmiştir. Mahkemenin 10/9/2012 tarihli duruşmasında ise belirtilen ceza davası sonucunda verilecek kararın kesinleşmesinin beklenmesine; 12/1/2011 tarihli ve 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanun'un 165. maddesi uyarınca, söz konusu karar kesinleşinceye kadar dosyanın askıya alınmasına karar verilmiştir. Dosya yerel mahkeme aşamasında derdest durumdadır.

21. Başvurucu 27/8/2014 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

IV. İLGİLİ HUKUK

A. İlgili Mevzuat

22. 6100 sayılı Kanun'un "*Aleniyet ilkesi*" kenar başlıklı 28. maddesi şöyledir:

"(1) Duruşma ve kararların bildirilmesi alenidir.

(2) Duruşmaların bir kısmının veya tamamının gizli olarak yapılmasına ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hâllerde, taraflardan birinin talebi üzerine yahut resen mahkemece karar verilebilir.

(3) Tarafların gizlilik talebi ön sorunlar hakkındaki hükümler çerçevesinde gizli duruşmada incelenir ve karara bağlanır. Hâkim, bu kararının gerekçelerini, esas hakkındaki kararı ile birlikte açıklar.

(4) Hâkim, gizli yargılama işlemleri sırasında hazır bulunanları o yargılamayla ilgili edindikleri bilgileri açıklamamaları hususunda uyarır ve 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun gizliliğin ihlaline ilişkin hükmünün uygulanacağını ihtar ederek bu hususu tutanağa geçirir."

23. 6100 sayılı Kanun'un 28. maddesinin gerekçesinin ilgili kısmı şöyledir:

“...

Bazı hâllerde, temel haklardan olan “yargılamanın alenî yapılması” ilkesinin Anayasamız ve Avrupa İnsan Hakları sözleşmesinin yukarıda açıklanan ölçüleri içinde sınırlandırılması zorunlu olmaktadır. Maddenin

ikinci fıkrasında, bu hâller, mümkün olduğu kadar somutlaştırılmaya çalışılmıştır.

Üçüncü fıkreda, gizlilik kararının verilebilmesi için araştırmanın da gizli duruşmada yapılacağı ve gizlilik kararı gerekçesinin hemen değil de esas hakkındaki kararlarla birlikte açıklanması uygun bulunmuştur. Zira yargılamanın her noktasında karara ulaşmak için bir araştırma yapılması, tarafların diyeceklerinin sorulması, bu konuda delillerin toplanıp incelenmesi zorunludur. Bu zorunluluğu yerine getirirken dahi gizliliğin amacını yok edecek açıklamaların alenen yapılması uygun olmayabilir. Doğaldır ki Anayasamızın 141 inci maddesinin üçüncü fıkrasında ifade olunduğu üzere, gizlilik kararının da gerekçesi gösterilmelidir. Yine gizliliğin amacını korumak için bu gerekçenin açıklanmasının da davanın sonuna tehir edilmesi uygun bulunmuştur.

...”

24. 6100 sayılı Kanun'un "Ön sorunun ileri sürülmesi" kenar başlıklı 163. maddesi şöyledir:

“Yargılama sırasında, davaya ilişkin bir ön sorun ortaya çıkarsa, ilgili taraf, bunu dilekçe vermek suretiyle yahut duruşma sırasında sözlü olarak ileri sürebilir.”

25. 6100 sayılı Kanun'un "Ön sorunun incelenmesi" kenar başlıklı 164. maddesi şöyledir:

“(1) Hâkim, taraflardan birinin ileri sürdüğü ön sorunu incelemeye değer bulursa, belirleyeceği süre içinde, varsa delilleriyle birlikte cevabını bildirmesi için diğer tarafa tefhim veya tebliğ eder.

(2) Ön sorun hakkında iki taraf arasında uyuşmazlık varsa, hâkim gerekirse tarafları davet edip dinledikten sonra kararını verir.

(3) Hâkim, ön sorun hakkındaki kararını taraflara tefhim veya tebliğ eder.”

26. 6100 sayılı Kanun'un 158. maddesi şöyledir:

“(1) Tutanakların tamamı veya bir kısmının örnekleri, talep hâlinde taraflara veya fer'i müdahile verilir. ...

(2) Tutanağın eki niteliğinde bulunan ve gizlilik kararı kapsamında kalan belgelerin örneği ancak hâkimin izni ile verilebilir.”

27. 6100 sayılı Kanun'un "Dosyanın taraflar ve ilgililerce incelenmesi" kenar başlıklı 161. maddesi şöyledir:

“(1) Zabıt kâtibinin gözetimi altında taraflar veya fer'i müdahil, dava dosyasını inceleyebilir. Dava ile ilgili olanlar da bunu ispatlamak kaydı ve hâkimin izniyle dosyayı inceleyebilir.

(2) Gizli olarak saklanmasına karar verilen belge ve tutanakların incelenebilmesi hâkimin açık iznine bağlıdır.”

28. 6100 sayılı Kanun'un "Kayıt ve yayın yasağı" kenar başlıklı 153. maddesi şöyledir:

“(1) Duruşma sırasında fotoğraf çekilemez ve hiçbir şekilde ses ve görüntü kaydı yapılamaz. Ancak, dava dosyasında saklı kalmak kaydıyla, yargılamanın zorunlu kıldığı hâllerde, mahkemece çekim yapılabilir ve kayıt alınabilir. Bu şekilde yapılan çekim ve kayıtlar ile kişilik haklarını ilgilendiren konuları içeren dava dosyası içindeki her türlü belge ve tutanak, mahkemenin ve ilgili kişilerin açık izni olmadıkça hiçbir yerde yayımlanamaz.

(2) Duruşma sırasında bu yasağa aykırı davranan kişi hakkında 151 inci madde hükmü uygulanır.

(3) Kayıt ve yayın yasağına aykırı davranan kişi hakkında, ayrıca Türk Ceza Kanununun 286 ncı maddesi hükümleri uygulanır.”

29. 6100 sayılı Kanun’un “Devletin sorumluluğu ve rücu” kenar başlıklı 46. maddesi şöyledir:

“(1) Hâkimlerin yargılama faaliyetinden dolayı aşağıdaki sebeplere dayanılarak Devlet aleyhine tazminat davası açılabilir:

a) Kayırma veya taraf tutma yahut taraflardan birine olan kin veya düşmanlık sebebiyle hukuka aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması.

b) Sağlanan veya vaat edilen bir menfaat sebebiyle kanuna aykırı bir hüküm veya karar verilmiş olması.

c) Farklı bir anlam yüklenemeyecek kadar açık ve kesin bir kanun hükmüne aykırı karar veya hüküm verilmiş olması.

ç) Duruşma tutanağında mevcut olmayan bir sebebe dayanılarak hüküm verilmiş olması.

d) Duruşma tutanakları ile hüküm veya kararların değiştirilmiş yahut tahrif edilmiş veya söylenmeyen bir sözün hüküm ya da karara etkili olacak şekilde söylenmiş gibi gösterilmiş ve buna dayanılarak hüküm verilmiş olması.

e) Hakkın yerine getirilmesinden kaçınılmış olması.

(2) Tazminat davasının açılması, hâkime karşı bir ceza soruşturmasının yapılması yahut mahkûmiyet şartına bağlanamaz.

(3) Devlet, ödediği tazminat nedeniyle, sorumlu hâkime ödeme tarihinden itibaren bir yıl içinde rücu eder.”

30. 6100 sayılı Kanun’un “Davaların açılacağı mahkeme” kenar başlıklı 47. maddesi şöyledir:

“Devlet aleyhine açılan tazminat davası, ilk derece ve bölge adliye mahkemesi hâkimlerinin fiil ve kararlarından dolayı, Yargıtay ilgili hukuk dairesinde; Yargıtay Başkan ve üyeleri ile kanunen onlarla aynı konumda olanların fiil ve kararlarından dolayı Yargıtay Dördüncü Hukuk Dairesinde ilk derece mahkemesi sıfatıyla görülür.

Dava, bu dairenin Başkan ve üyelerinin fiil ve kararlarından dolayı ise yargılama Yargıtay Üçüncü Hukuk Dairesinde yapılır. Verilen kararların temyiz incelemesi Hukuk Genel Kurulunca yapılır. Temyiz incelemesine, kararı veren başkan ile üyeler katılamaz.

(2) Devletin sorumlu hâkime karşı açacağı rücu davası, tazminat davasını karara bağlamış olan mahkemede görülür.”

31. 6100 sayılı Kanun'un "*Dava dilekçesi ve davanın ihbarı*" kenar başlıklı 48. maddesi şöyledir:

"(1) Tazminat davası dilekçesinde hangi sorumluluk sebebine dayanıldığı ve delilleri açıkça belirtilir; varsa belgeler de eklenir.

(2) Mahkeme, açılan tazminat davasını, ilgili hâkime resen ihbar eder."

32. 6100 sayılı Kanun'un "*Davanın reddi hâlinde verilecek ceza*" kenar başlıklı 49. maddesi şöyledir:

"Dava esastan reddedilirse davacı, beşyüz Türk Lirasından beşbin Türk Lirasına kadar disiplin para cezasına mahkûm edilir."

33. 6100 sayılı Kanun'un "*Bekletici sorun*" kenar başlıklı 165. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir davada hüküm verilebilmesi, başka bir davaya, idari makamın tespitine yahut dava konusuyla ilgili bir hukuki ilişkinin mevcut olup olmadığına kısmen veya tamamen bağlı ise mahkemece o davanın sonuçlanmasına veya idari makamın kararına kadar yargılama bekletilebilir."

B. İlgili Yargı Kararları

34. Yargıtay İçtihatları Birleştirme Hukuk Genel Kurulunun 17/4/2014 tarihli ve 28975 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 21/2/2014 tarihli ve E.2013/1, K.2014/1 sayılı kararının "*Ara kararların temyiz kabiliyeti*" kenar başlıklı kısmı şöyledir:

"Usul kanunumuz sadece nihai kararların temyiz edilebileceklerini kabul ettiğinden (5236 s.K. ile yeniden düzenlenmeden önceki HUMK m.427/1; 6100 sayılı HMK m.341/(1) ve m.361/1) ara kararları tek başlarına temyiz edilemez. Yargılamayı sona erdirip mahkemenin dosyadan el çekmesini gerektirmediği (nihai karar olmadığı) için tek başlarına temyiz edilemeyen ara kararları ancak, bir nihai karar olan hüküm ile birlikte temyiz edilebilir."

V. İNCELEME VE GEREKÇE

35. Mahkemenin 25/10/2017 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Kişinin Maddi ve Manevi Varlığını Koruma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

36. Başvurucu; hukuk yargılaması sürecinde bilirkişi görüşü alınması yönündeki taleplerinin karşılanmadığını, ceza davasının sonucunun bekletici mesele yapıldığını, dolayısıyla talepleri hakkında hiçbir inceleme yapılmadığını, bu nedenle kusur ve tazmin sorumluluğunun niteliği ve kapsamının belirlenmesi konusunda kendisine davasını ispatlama olanağı sağlanmadığını belirtmiştir. Ayrıca operasyonu gerçekleştiren uzmanın kusurunun belirlenebilmesi için dava süreci boyunca yaklaşık beş yıl estetik operasyon geçirmemesine rağmen fiziksel ve psikolojik sağlığını korumak ve yapılacak ameliyatların başarı şansını -geciktirmeyi artırarak- daha fazla zedelememek için 15/2/2014 ve 17/6/2014 tarihlerinde iki kez düzeltme ameliyatı yaptırmak zorunda kaldığını bildirmiştir. Başvurucu, bu nedenlerle Anayasa'nın 17. maddesinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür. Başvurucu ayrıca kimliğinin kamuya açık belgelerde gizli tutulmasını talep etmiştir.

37. İddianın değerlendirilmesinde dayanak alınacak Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Herkes, yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme hakkına sahiptir."

38. Anayasa Mahkemesi, ameliyat sonrası göğüslerde meydana gelen deformasyon şikâyeti (*Melahat Sönmez*, B. No: 2013/7528, 9/9/2015) ile parmağın sakat kaldığı tıbbi bir müdahaleyle ilgili olan şikâyeti (*Ahmet Sevim*, B. No: 2013/474, 9/9/2015) Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı kapsamında ele almıştır. Anılan kararlar doğrultusunda somut olayda başvurucağın geçirdiği ameliyat sonrasında göğüs bölgesinde oluşan deformasyon üzerine açtığı tazminat davasında taleplerinin karşılanmamış olduğu yönündeki şikâyetinin Anayasa'nın 17. maddesinin birinci fıkrasında düzenlenen kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkı kapsamında incelenmesi gerekmektedir.

39. Tıbbi ihmalle ilgili olarak yalnızca ceza muhakemesi yoluna başvurulmuş olması, kural olarak bireysel başvuruda bulunabilmek için şart olan etkili tüm başvuru yollarının tüketilmesi koşulunun yerine getirildiği anlamına gelmemektedir. Buna göre yaşam hakkının veya fiziksel bütünlüğün ihlaline kasten sebebiyet verilmemiş ise "etkili bir yargısal sistem kurma" yönündeki pozitif yükümlülük her olayda mutlaka ceza davası açılmasını gerektirmez. Bu ilke, tıbbi ihmal sonucu meydana geldiği ileri sürülen ölüm olayları ile maddi ve manevi varlığa verilen zarar hâlleri için de geçerlidir. Bu durumlarda mağdurlara hukuki, idari hatta disiplinle ilgili hukuk yollarının açık olması yeterli olabilir (*Serpil Kerimoğlu ve diğçerleri*, B. No: 2012/752, 17/9/2013, § 59; *Nail Artuç*, B. No: 2013/2839, 3/4/2014, § 37; *Sabri Oğurlu*, B. No: 2013/6005, 7/7/2015, § 42; *Mahmut Sancar*, B. No: 2013/3583, 7/7/2015, § 36).

40. Bu şekilde bir kabul, bu tür olaylarda yürütülen ceza soruşturmalarının Anayasa Mahkemesi tarafından değerlendirilmeyeceği anlamına gelmemektedir. Ancak ilke olarak tıbbi ihmallere ilişkin şikâyetler konusunda temel başvuru yolu, hukuki sorumluluğu tespit adına takip edilecek olan hukuki veya idari tazminat davası yoludur (*Nail Artuç*, § 38; *Seyfi Yayla ve diğçerleri*, B. No: 2013/829, 11/12/2014 § 51; *Turgay Çamlı*, B. No: 2012/1266, 17/9/2014, § 48; *Sabri Oğurlu*, § 43; *Mahmut Sancar*, § 37).

41. Bireysel başvuru yolunun ikincil niteliği gereği Anayasa Mahkemesine başvuruda bulunabilmek için öncelikle olağan kanun yollarının tüketilmesi zorunludur. Somut olayda ihlale neden olduğu ileri sürülen tıbbi müdahale nedeniyle başvurucağ, ceza yargılamasının yanı sıra İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açmıştır. Ancak bu başvuru yolu tüketilmeden bireysel başvuruda bulunulmuştur.

42. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının diğçer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

B. Hukuk Davasında Yargılamanın Üçüncü Kişilere Kapalı Yapılması Talebinin Reddi Nedeniyle Özel Hayatın Gizliliği Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucağın İddiaları

43. Başvurucağ; hukuk davasında, operasyon sonrasında vücudunda meydana gelen bozulmayı göstermek amacıyla belden üstünü gösteren ameliyat öncesi ve sonrası fotoğrafları delil olarak dava dosyasına sunduğunu, bunların mahrem

nitelikte olması nedeniyle gizlilik talebinde bulunduğunu ancak mahkemenin bu talebi reddettiğini belirtmiştir. Başvurucu bu nedenle Anayasa'nın 20., 36. ve 141. maddelerinde tanımlanan haklarının ihlal edildiğini ileri sürmüştür; 33.200 TL maddi ve 395.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

2. Değerlendirme

44. Anayasa'nın 20. maddesinin birinci ve üçüncü fıkraları şöyledir:

"Herkes, özel hayatına ve aile hayatına saygı gösterilmesini isteme hakkına sahiptir. Özel hayatın ve aile hayatının gizliliğine dokunulamaz.

...

Herkes, kendisiyle ilgili kişisel verilerin korunmasını isteme hakkına sahiptir. Bu hak; kişinin kendisiyle ilgili kişisel veriler hakkında bilgilendirilme, bu verilere erişme, bunların düzeltilmesini veya silinmesini talep etme ve amaçları doğrultusunda kullanılıp kullanılmadığını öğrenmeyi de kapsar. Kişisel veriler, ancak kanunda öngörülen hallerde veya kişinin açık rızasıyla işlenebilir. Kişisel verilerin korunmasına ilişkin esas ve usuller kanunla düzenlenir."

45. Anayasa'nın 141. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Mahkemelerde duruşmalar herkese açıktır. Duruşmaların bir kısmının veya tamamının kapalı yapılmasına ancak genel ahlâkın veya kamu güvenliğinin kesin olarak gerekli kıldığı hallerde karar verilebilir."

a. Kabul Edilebilirlik Yönünden

46. Anayasa Mahkemesine bireysel başvuru, ikincil nitelikte bir hukuk yoludur. Temel hak ve özgürlüklerin ihlal edildiği iddialarının öncelikle derece mahkemelerinde ve olağan kanun yolları ile çözüme kavuşturulması esastır. Bireysel başvuru yoluna, iddia edilen hak ihlallerinin bu olağan denetim mekanizması çerçevesinde giderilememesi durumunda başvurulabilir (*Bayram Gök*, B. No: 2012/946, 26/3/2013, §§ 16-20).

47. Başvuru yollarının tüketilmesi gereğinden söz edilebilmesi için öncelikle hukuk sisteminde, hakkının ihlal edildiğini iddia eden kişinin başvurabileceği idari veya yargısal bir hukuki yolun öngörülmüş olması gerekmektedir. Ayrıca bu hukuki yolun iddia edilen ihlalin sonuçlarını giderici, etkili ve başvuru açısından makul bir çabayla ulaşılabılır nitelikte olması ve sadece kâğıt üzerinde kalmayıp fiilen de işlerliğe sahip bulunması gerekmektedir. Olmayan bir hukuki yolun tüketilmesi başvurucudan beklenemeyeceği gibi hukuken veya fiilen etkili bulunmayan, ihlalin sonuçlarını düzeltici bir vasıf taşımayan veya ölçülü olmayan birtakım şekli koşulların öngörülmesi nedeniyle fiilen erişilebilir ve kullanılabilir olmaktan uzaklaşan başvuru yollarının tüketilmesi zorunluluğu bulunmamaktadır (*Fatma Yıldırım*, B. No: 2014/6577, 16/2/2017, § 39).

48. Başvurucu, İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açmıştır. Dava dilekçesinde, özel hayatın gizliliği hakkının ihlalini teşkil edebilecek, fotoğraflar gibi bilgi ve belgeler hakkında gizlilik kararı verilmesi talep edilmiştir. İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2010/347 sayılı dosyasının 26/10/2010 tarihli tensip duruşmasında başvurucunun "*gizlilik talebi ile ilgili karar verilmesine yer olmadığına*" karar verilmiştir.

49. İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin gizlilik talebinin bu şekilde reddine dair söz konusu kararı ara kararı niteliğinde olup bu kararların ancak hükümler birlikte istinaf veya temyiz kanun yolunda incelenmesi mümkündür. Dolayısıyla esas hakkındaki karar verilmeden önceki aşamada söz konusu ara kararına karşı gidilebilecek, ilk derece mahkemesinin bu ara kararını denetleyerek hukuka aykırılığı tespit edecek ve gerekiyorsa Mahkemenin verdiği ara kararını kaldıracak etkili ama aynı zamanda pratik olarak da yeterince belirgin bir idari veya yargısal başvuru yolu bulunmamaktadır (*Tuğba Arslan* [GK], B. No: 2014/256, 25/6/2014, § 42).

50. Ayrıca bu ara kararının hükümle birlikte temyiz veya istinaf yolunda denetlenmesi de başvuruçunun şikâyetini gidermede yeterli ve etkili bir çözüm sunmamaktadır. Medeni yargılama, özel hukuk kişileri arasındaki uyuşmazlıkların görüldüğü yargılama türüdür. İlk derece mahkemesinin taraflardan birinin gizlilik talebini reddetmesi durumunda Anayasa'yla kamu makamlarına yüklenmiş olan bireyin mahremiyetine saygı gösterilmesi ödevinin yerine getirilip getirilmediği tartışması ortaya çıkmaktadır. Ancak medeni usul hukukunda öngörülen istinaf ve temyiz kanun yolları, özel hayatın gizliliği hakkı bakımından hüküm verilmesine kadar geçecek sürede ortaya çıkabilecek ihlalleri engelleyemediği gibi, bir zarar meydana gelmesi hâlinde bu zararın telafisine imkân veren tazminat gibi bir giderim sunacak şekilde de tasarlanmamıştır.

51. Bunun yanı sıra istinaf veya temyiz yolunda taraflardan birinin gizlilik talebinin reddedilmiş olması nedeniyle bozma kararı verilmesi ve bu suretle yargılamanın yeniden ve gizli şekilde yapılması da oldukça zayıf bir ihtimaldir. Zira hukukumuzda mahkemelerin resen dikkate alması gereken medeni usul hukuku kurallarına aykırı karar vermesi mutlak bozma sebebi sayılmakta, mutlak bozma sebepleri dışında kalan medeni usul hukuku kurallarına aykırılıklar ise nispi bozma sebepleri olarak adlandırılmaktadır. Nispi bozma sebepleri kapsamındaki medeni usul hukuku kurallarına aykırılık, ancak mahkemenin vermiş olduğu hükmü etkileyecek nitelikte ise bozma sebebi olarak kabul edilmektedir. Aleniyet ilkesine ilişkin kurallara aykırılıklar da nispi bozma sebepleri arasında görülmektedir. Dolayısıyla bir tarafın yargılamanın gizli yapılmasına ilişkin talebi reddedilmiş ve aleni yargılamaya devam edilmiş ise bu durum sonuca mutlak etkili bir usul yanlışlığı olarak kabul edilmemektedir.

52. Buna göre temyiz veya istinaf kanun yollarının başvuruçunun gizlilik talebinin reddi yönündeki ara kararına karşı ilk derece mahkemesinde yargılama devam ederken gidilebilecek, tüketilmesi zorunlu kanun yolları olmadığı sonucuna varılmıştır.

53. Açıklanan nedenlerle başvuruçunun gizlilik talebinin reddi yönündeki ara kararını ortadan kaldıracak ve ihlali derhâl giderecek nitelikte bir telafi imkânı sunan başvuru yolu bulunmadığından başvuru yolunun tüketilmesi koşulunun sağlandığı sonucuna ulaşılmıştır.

54. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Esas Yönünden

55. Başvuruçunun İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde tazminat davası açmıştır. Dava dilekçesinde özel hayata saygı hakkının ihlalini teşkil edebilecek fotoğraflar gibi bilgi ve belgeler hakkında gizlilik kararı verilmesi talep edilmiştir.

56. İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin E.2010/347 sayılı dosyasının 26/10/2010 tarihli tensip duruşmasında başvuruçunun "*gizlilik talebi ile ilgili karar verilmesine yer olmadığına*" karar verilmiştir.

57. Anayasa Mahkemesinin daha önceki kararlarında da belirtildiği üzere kişisel veri -belirli veya kimliği belirlenebilir olmak şartıyla- bir kişiye ilişkin bütün bilgileri ifade eder (AYM, E.2014/74, K.2014/201, 25/12/2014; E.2013/122, K.2014/74, 9/4/2014; E.2014/149, K.2014/151, 2/10/2014; E.2013/84, K.2014/183, 4/12/2014; E.2014/180, K.2015/30, 19/3/2015). Kişilerin sağlık durumlarına dair bilgiler de kişisel veri niteliğindedir (T.A.A., B. No: 2014/19081, 1/2/2017, § 103).

58. Anayasa'nın 20. maddesi esas itibarıyla bireyi kamu makamlarının keyfi müdahalesine karşı korumakla birlikte devletin sadece böyle bir müdahalede bulunmaktan kaçınması şeklindeki negatif yükümlülüğün yanı sıra özel hayata ve aile hayatına etkili bir şekilde saygı gösterilmesi bakımından pozitif yükümlülükleri de kapsamına almaktadır. Bu yükümlülükler, bireylerin kendi aralarındaki ilişkiler alanında olsa dahi özel hayata saygıyı sağlamayı hedefleyen tedbirlerin alınmasını zorunlu kılar (*Adnan Oktar* (3), B. No: 2013/1123, 2/10/2013, § 32; *Marcus Frank Cerny* [GK], B. No: 2013/5126, 2/7/2015, § 36).

59. Başvuru konusu olayda olduğu gibi kişiler arasındaki özel hukuk ilişkilerinde kamusal makamların yükümlülükleri, bireylerin temel hak ve özgürlüklerine üçüncü kişilerin müdahalesinin önlenmesi için gerekli önlemlerin alınması ve mahkemelerce korunma sağlanmasıdır. Kamusal makamlarca gerekli yapısal önlemler alınmış olursa da uyumsuzluk konusu davayı yürüten mahkemelerce verilen kararlarda üçüncü kişilerin müdahalelerine karşı bireylere korunma imkânı sağlanmadığı durumlarda bu yükümlülükler gereği gibi yerine getirilmemiş olacaktır. Bu, kamusal makam olan mahkemeler aracılığıyla bireylerin hak ve özgürlüklerinin korunmasız bırakıldığı anlamına gelecektir (*Ömür Kara ve Onursal Özbek*, B. No: 2013/4825, 24/3/2016, § 49).

60. Medeni usul yargılamasında aleniyet, duruşmaların ve esas hakkındaki kararın bildirilmesinin herkese açık olarak yürütülmesini ifade etmektedir. Yargılamaların aleni yapılması ilkesi adil yargılanma hakkı kapsamında korunmaktadır. Yargılamanın aleniliği ilkesinin amacı, adli mekanizmanın işleyişini kamu denetimine açarak yargılama faaliyetinin saydamlığını güvence altına almak ve yargılamada keyfiligi önlemektir. Bu yönüyle anılan ilke, hukuk devletinin en önemli gerçekleştirme araçlarından birini oluşturur (*Nevruz Bozkurt*, B. No: 2013/664, 17/9/2013, § 32).

61. Bununla birlikte somut olayda olduğu gibi özel hayatın gizliliği hakkı bağlamında özellikle hassasiyet arz eden kişisel verilerin korunmasının gözetilmesi gereken durumlarda yargı makamlarının gerekli tedbirleri alması ödevi bulunmaktadır. Bu doğrultuda derece mahkemelerince yargılamanın aleni yürütülmesinde var olan kamusal menfaat ile başvuruçunun mahremiyetinin korunması menfaati arasında adil bir denge kurulmalı ve ulaşılan sonuç hakkında hüküm kurulurken ilgili ve yeterli gerekçeler sunulmalıdır.

62. Somut olayda başvuruçuyu; İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinin 2010/347 esasına kayıtlı dava dosyasına göğüs bölgesini gösteren, ameliyat öncesi ve sonrası fotoğraflarını sunmuştur. Bu fotoğraflarda başvuruçunun yüzü görünmemektedir ancak dava dosyasında başvuruçunun kimliğini ortaya koyan bilgilerin mevcut olduğu dikkate alındığında söz konusu fotoğrafların -kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin veri- kişisel veri niteliğinde olduğuna kuşku yoktur.

63. Olayda; kadın olan başvurusunun vücudunun göğüs bölgesine ilişkin fotoğraflarını ve sağlık bilgilerini içeren dava dosyasının gizli kalmasını istemesi, yargılamanın kamuya ve dolayısıyla üçüncü kişilere açık olarak görülmesinden ve mahrem bilgilerinin ifşa edilmesinden kaygı duyması özel hayatın gizliliği hakkına ilişkin makul ve savunulabilir nitelikte bir taleptir.

64. Bunun yanı sıra başvurusunun talebi yaklaşık yedi sene önce 26/10/2010 tarihinde yapılan tensip duruşmasında karara bağlanmış, gerekçesi açıklanmadan kabul edilmemiştir ve dava derdesttir. Dolayısıyla başvuru çok uzun bir süre mahrem fotoğraflarının üçüncü kişilerce görülebileceği tehlikesine maruz bırakılmıştır. Bu bakımdan başvurusunun mahrem fotoğraflarına erişimin kısıtlanması hakkında özel hayatına ilişkin korunmaya değer önemli bir menfaatinin bulunduğu tartışmasızdır.

65. Yargı mercilerinin tarafların iddia ve taleplerini değerlendirmede takdir yetkileri olduğu açık olmakla birlikte kişilerin mahremiyeti, dolayısıyla özel hayatı üzerinde önemli etkiler doğurabilecek konulara ilişkin taleplerin reddi durumunda bunun gerekçelerinin ayrıntılı şekilde kararda gösterilmesi, hakkaniyete uygun bir yargılamanın gereğidir.

66. 6100 sayılı Kanun'un 28. maddesinin üçüncü fıkrasında tarafların gizlilik talebi hakkındaki kararın gerekçelerinin esas hakkındaki kararla birlikte açıklanacağı hükmü yer almaktadır. Ancak maddenin gerekçesinde de belirtildiği üzere bu düzenleme, gizliliğe karar verilmesi durumunda gizliliğin amacını yok edecek açıklamaların alenen yapılmasının önlenmesi için getirilmiştir. Anayasa'nın 141. maddesinin üçüncü fıkrasında da *"Bütün mahkemelerin her türlü kararları gerekçeli olarak yazılır."* denilerek mahkemelere her türlü kararlarını gerekçeli yazma yükümlülüğü yüklenmiştir.

67. Anayasa'nın üstünlüğü ve bağlayıcılığı dikkate alınarak 6100 sayılı Kanun'un 28. maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan, tarafların gizlilik talebi hakkındaki kararın gerekçelerinin esas hakkındaki karar ile birlikte açıklanacağı düzenlemesinin bu konudaki ara kararların tamamen gerekçesiz olacağı şeklinde yorumlanması kabul edilemez. İlk derece mahkemesinin gizlilik talepleri hakkındaki ara kararını gizliliğin amacını yok edecek açıklamalardan kaçınarak ama mutlaka gerekçeli olarak vermesi gereklidir. Üstelik bu şekildeki ara kararların denetlenmesine yönelik etkili olağan kanun yolu bulunmadığı dikkate alındığında bu kararların gerekçeli olmasının önemi daha da artmaktadır. Zira tarafların muhakeme sırasında ileri sürdükleri iddialarının kurallara uygun biçimde incelenip incelenmediğini bilmeleri ve ayrıca demokratik bir toplumda, kendi adlarına verilen yargı kararlarının sebeplerini öğrenmelerinin sağlanması ancak gerekçe ile mümkündür.

68. İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesince 26/10/2010 tarihli ara kararı ile gizlilik talebi reddedilmiştir ancak bu kararda hiçbir gerekçe bulunmamakta olup hangi somut nedenlere bağlı olarak gizlilik kararı verildiği açıklanmamıştır. Bir başka ifadeyle delil mahiyetinde dosyaya sunulan ve kişisel veri oluşturan bir fotoğraf hakkında gizlilik kararı verilmesinin "aleniyet ilkesi"ni neden ihlal edeceğinin gerekçesi ortaya konmamıştır. Bu bağlamda söz konusu kararların konuyla ilgili ve yeterli gerekçe içermediği kabul edilmelidir. Buna göre derece mahkemesi kararı bu yönde tatmin edici gerekçe içermediği ve yedi yıldan bu yana derdest olan davada çok uzun bir süre başvurusunun korunmaya çalışıldığı riskle yüz yüze bırakılmış olması dikkate alındığında bireysel yarar ile kamu yararı arasında adil dengeyi sağlayacak bir önlem alınmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

69. Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 20. maddesinde yer alan özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

C. Adil Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

1. Başvurucunun İddiaları

70. Başvurucu; katılan sıfatıyla yer aldığı ceza yargılaması sürecinde eksik inceleme yapıldığını, delillerin yanlış değerlendirildiğini, yargılamanın makul sürede sonuçlandırılmadığını, ayrıca hukuk yargılamasının da makul sürede sonuçlandırılmadığını belirterek Anayasa'nın 36. maddesinde tanımlanan adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

2. Değerlendirme

a. Ceza Yargılamasında Adil Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

71. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 45. maddesinin (1) numaralı fıkrasına göre bireysel başvurunun incelenbilmesi için kamu gücü tarafından ihlal edildiği iddia edilen hakkın Anayasa'da güvence altına alınmış olmasının yanı sıra Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (Sözleşme) ve Türkiye'nin taraf olduğu Sözleşme'ye ek protokoller kapsamına da girmesi gerekir. Anayasa ve Sözleşme'nin ortak koruma alanı dışında kalan hak ihlali iddiasını içeren başvurular bireysel başvurunun kapsamında değildir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 18).

72. Sözleşme'nin 6. maddesinde adil yargılanmaya ilişkin hak ve ilkelerin "medeni hak ve yükümlülükler ile ilgili uyumsuzlukların ve bir suç isnadı"nın esasının karara bağlanması esnasında geçerli olduğu belirtilerek hakkın kapsamı bu konularla sınırlandırılmıştır. Dolayısıyla bahsedilen hâller dışında kalan adil yargılanma hakkının ihlali iddiasına dayanan başvurular, Anayasa ve Sözleşme kapsamı dışında kalacağından bireysel başvuruya konu olamaz. Bir ceza davasında üçüncü kişilerin cezalandırılmasını talep eden mağdur, suçtan zarar gören, şikâyetçi veya katılan sıfatını haiz kişiler Sözleşme'nin 6. maddesinin koruma alanı dışında kalmaktadır (*Onurhan Solmaz*, §§ 23, 24).

73. Somut olayda başvurunun katılan sıfatıyla yer aldığı ceza yargılaması süreciyle ilgili şikâyetlerinin üçüncü kişilerin cezalandırılmasına yönelik olduğu, dolayısıyla adil yargılanma hakkı kapsamına girmediği anlaşılmaktadır.

74. Açıklanan nedenlerle başvurunun bu kısmının diğer kabul edilebilirlik koşulları yönünden incelenmeksizin *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle kabul edilemez olduğuna karar verilmesi gerekir.

b. Hukuk Yargılamasında Makul Sürede Yargılanma Hakkının İhlal Edildiğine İlişkin İddia

i. Kabul Edilebilirlik Yönünden

75. Açıkça dayanaktan yoksun olmadığı ve kabul edilemezliğine karar verilmesini gerektirecek başka bir neden de bulunmadığı anlaşılan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

ii. Esas Yönünden

76. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılamanın süresi tespit edilirken sürenin başlangıç tarihi olarak davanın ikame edildiği tarih; sürenin sona erdiği tarih olarak -çoğuzaman icra aşamasını da kapsayacak şekilde- yargılamanın sona erdiği tarih, yargılaması devam eden davalar yönünden ise Anayasa Mahkemesinin makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin şikâyetle ilgili kararını verdiği tarih esas alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, B. No: 2012/13, 2/7/2013, §§ 50, 52).

77. Medeni hak ve yükümlülüklerle ilgili uyuşmazlıklara ilişkin yargılama süresinin makul olup olmadığı değerlendirilirken yargılamanın karmaşıklığı ve kaç dereceli olduğu, tarafların ve ilgili makamların yargılama sürecindeki tutumu ve başvuruçunun yargılamanın süratle sonuçlandırılmasındaki menfaatinin niteliği gibi hususlar dikkate alınır (*Güher Ergun ve diğerleri*, §§ 41-45).

78. Hukuk ve ceza davalarının konuları, tarafları ve amaçları farklı olduğundan ceza mahkemesi kararları hukuk davaları için kural olarak kesin hüküm oluşturmaz. Haksız fiil nedeniyle açılan tazminat davalarını çözmek bütünüyle hukuk hâkiminin görevi içindedir. Bir "bekletici sorun" iddiası karşısında kalan hâkimin görevi dışındaki bu iddianın mutlaka görevli mahkemede çözülmesini bekleme yükümlülüğü yoktur. Kendisi de birçok durumda ileri sürülen hususu karara bağlayabilir. Kaldı ki hukuk hâkimi, ceza mahkemesinin mahkûmiyet kararıyla bağlı ise de maddi olayı tespit etmeyen beraat kararı hukuk hâkimini bağlamaz. Bu yüzden hukuk hâkimi, topladığı deliller doğrultusunda karar verebilir. Ceza mahkemesinin delilleri tespit ve takdiri ile hukuk mahkemesinin delilleri tespit ve takdirinin farklı olmasının bir sonucu olarak bir olayda sebep-sonuç bağı bulunmadığına dair ceza mahkemesi kararı dahi hukuk hâkimini bağlamayabilir. Bu nedenle hukuk mahkemeleri ceza davasının sonucunu beklemek için yargılamayı uzun bir süre ertelemek zorunda değildir (*Tevfik Yıldırım*, B.No: 2013/4701, 23/1/2014, § 58).

79. Somut olayda İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde 19/7/2010 tarihinde tazminat davası açılmış, Mahkemenin 26/4/2012 tarihli duruşmasında İzmir 7. Sulh Ceza Mahkemesinde görülmekte olan ceza davası sonucunda verilecek kararın beklenmesine karar verilmiştir. Mahkemenin 10/9/2012 tarihli duruşmasında ise belirtilen ceza davası sonucunda verilecek kararın kesinleşmesinin beklenmesine ve 6100 sayılı Kanun'un 165. maddesi uyarınca söz konusu karar kesinleşinceye kadar dosyanın askıya alınmasına karar verildiği, dosyanın yerel mahkeme aşamasında derdest durumda olduğu anlaşılmıştır.

80. Belirtilen ceza davası sonucunun beklenmesi noktasındaki takdir ilgili usul hükümleri uyarınca derece mahkemelerine aittir. Ancak ilk derece mahkemesince yargılamanın uzunluğuna neden olan en önemli unsurun ceza mahkemesinde devam eden davanın bekletici mesele yapılarak yaklaşık 7 yıl (6 yıl 10 ay 11 gün) süreyle ceza davasında verilecek kararın beklenmesi olduğu anlaşılmaktadır. Buna göre İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde 19/7/2010 tarihinde açılan, yaklaşık yedi yıl süren ve sonuçlanmadığı anlaşılan davada yargılama süresinin makul olmadığı sonucuna varılmıştır.

81. Açıklanan nedenlerle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

D. 6216 Sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

82. 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

“(1) Esas inceleme sonunda, başvuru hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir...”

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvurucu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir.”

83. Başvurucu 33.200 TL maddi ve 395.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

84. Mevcut başvuruda, hukuk davasında yargılamanın üçüncü kişilere kapalı yapılması talebinin reddi nedeniyle özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiği sonucuna varılmıştır.

85. Özel hayatın gizliliği hakkının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya takdiren net 8.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir. Ayrıca söz konusu tazminat davasının İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde derdest olduğu dikkate alınarak özel hayatın gizliliği hakkının ihlalinin geleceğe dönük sonuçlarının ortadan kaldırılması için kararın bir örneğinin İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

86. Bunun yanı sıra başvuru hakkının açtığı tazminat davası, makul olmayan bir süre olan yaklaşık yedi yıldır devam etmektedir. Dolayısıyla başvurucuya yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararı karşılığında takdiren 9.600 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesi gerekir.

87. Başvurucu maddi tazminat talep etmiş olmakla birlikte başvuru hakkının açtığı tazminat davası yerel mahkeme aşamasında derdest durumdadır. Başvuru hakkının maddi zararlarının tespitine ilişkin yargılama süreci devam ettiği için bu aşamada maddi tazminat koşullarının Anayasa Mahkemesince incelenmesi mümkün değildir. Bu nedenle maddi tazminat isteminin reddi gerekir.

88. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin başvurucuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Kamuya açık belgelerde başvuru hakkının kimliğinin gizli tutulması talebinin KABULÜNE,

B. 1. Kişinin maddi ve manevi varlığını koruma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *başvuru yollarının tüketilmemesi* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

2. Ceza davası sürecinde adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın *konu bakımından yetkisizlik* nedeniyle KABUL EDİLEMEZ OLDUĞUNA,

3. Tazminat davasında yargılamanın üçüncü kişilere kapalı yapılması talebinin reddi nedeniyle özel hayatın gizliliği hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

4. Tazminat davası sürecinde makul sürede yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

C. 1. Anayasa'nın 20. maddesinde güvence altına alınan özel hayatın gizliliği hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

2. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan makul sürede yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

D. Tazminat davasının İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesinde derdest olduğu dikkate alınarak özel hayatın gizliliği hakkının ihlalinin geleceğe dönük sonuçlarının ortadan kaldırılması için kararın bir örneğinin İzmir 4. Asliye Hukuk Mahkemesine GÖNDERİLMESİNE,

E. 1. Özel hayatın gizliliği hakkının ihlali nedeniyle yalnızca ihlal tespitiyle giderilemeyecek olan manevi zararları karşılığında başvurucuya net 8.000 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

2. Yargılama faaliyetinin uzunluğu sebebiyle başvurucuya net 9.600 TL manevi tazminat ÖDENMESİNE,

3. Tazminata ilişkin diğer taleplerin REDDİNE,

F. 206,10 TL harç ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 2.006,10 TL yargılama giderinin BAŞVURUCUYA ÖDENMESİNE,

G. Ödemelerin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

H. Kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına GÖNDERİLMESİNE 25/10/2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Rıdvan GÜLEÇ